

הנחיות הלכתיות לשבת קודש במצב חירום

כתב וערך: הרב ירון אשכנזי שליט"א

ראש קו ההלכה הספרדי

א. מותר להפעיל את הרדיו על גל שקט שמשודר בתחנות החרדיות והדתיות שומרות שבת וכאשר ישנה אזעקה יש התראה ויש עידכונים לפי הצורך, אבל אסור להפעיל רדיו רגיל או טלויזיה מכיוון שמחללים שבת גם בדברים שאין צורך בהם.

ב. כיום ישנה אפליקציה של פיקוד העורף שבזמן אזעקה באותו איזור הטלפון מצפצף, בכתובת <https://www.oref.org.il/12487-20626-he/Pakar.aspx> כמובן שפיתרון זה עדיף על הכל.

ג. במשפחה שיש אנשים שאינם שומרים שבת ומוכנים לשמור שבת רק באופן שיפעילו טלויזיה באופן קבוע מלפני שבת אף שבוודאי יש בזה איסור מכל מקום לגבי מתחזקים מסוג זה יש צדדים לכאן ולכאן ולכן יש להתייעץ עם רב במענה קו ההלכה 3030* שלוחה 1.

ד. במקרה שהטלויזיה נכבית לאחר כמה שעות אם לא נוגעים בשלט כמה שעות, יש להתחבר רק לרדיו, ובמקרה שישודעים שאותו אדם לא ישמע לנו יש לייעץ לו שלכל הפחות יעשה בשינוי גדול כגון לחיצה על ידי אצבעות הרגל או במרפק ולגרום שהטלויזיה תישאר דלוקה עוד כמה שעות וכך כל כמה שעות לעשות פעולה בשינוי.

ה. אם אירעה הפסקת חשמל והאוכל נמצא על הפלטה והתבשיל מבושל כל צרכו: א) אם התבשיל יבש ללא רוטב או שיש בו מעט רוטב מותר להניחו על הפלטה אף אם נצטנן לגמרי.

ב) אם התבשיל לח ומרקי יש חילוקי דינים:

1. אם התבשיל עדיין רותח מותר להעבירו לפלטה אחרת או על גבי בלעך (טס אלומיניום על גז), ואם האוכל הצטנן לגמרי והוא לח אסור להעבירו לפלטה אחרת.

2. אם התבשיל נשאר על גבי הפלטה ואחרי כמה שעות נדלקה הפלטה והאוכל מתחמם, מותר.

ו. במקרה שצריכים להיכנס לממ"ד ואין חשמל, וצריכים להפעיל את החשמל כדי שהילדים הקטנים לא ייבהלו, יש להקל לרמוז לגוי שחשוך ומפחיד בתוך החדר שידליק את האור.

ז. אנשים שנמצאים במצב כוננות, כיתת כוננות, הצלה וכו' מותרים בנשיאת מכשיר הטלפון ולראות את ההתרעות, במקרה שיש גוי מזומן ואפשר שהגוי יפעיל את המכשיר עדיף, ואם אין גוי ואין אפשרות ניתן לראות את העידכונים ויפעיל את הטלפון בשינוי על ידי החלקה בגב היד, וכן הקלדה יעשה בגב האצבע וכן על זה הדרך כל מה שאפשר לשנות בקלות יעשה בשינוי, ואם אי אפשר לעשות בשינוי יכול להשתמש בטלפון רגיל לצורכי ביטחון ורפואה.

ח. חיילים הנמצאים במשמרת 12 שעות ורוצים לשוב לביתם לנוח ולאגור כוחות להמשך הלחימה, ואם נאסור עליהם את השיבה הביתה יאלצו לנוח בשטח וזה עלול לפגוע באיכות הפעילות למחרת, יש להורות להם לכתחילה שיכולים לשוב לביתם לאגור כוחות, כאמור כל זה דווקא כאשר יודעים שיש צורך מבצעי בחילול שבת זה, כנ"ל לגבי העובדים בשירות חיוני שמותר להם לשוב לביתם בסיום העבודה, אבל אין היתר לחייל להגיע לחופשה בשבת ללא צורך חס ושלום.

ט. אין לשלוח הודעות סמס או ווצאפ תוך כדי השבת לשאול בשלומם של אנשים, ההיתרים במקרים אלו הם רק בייעוץ פרטי עם רב בקו ההלכה, ולכן במשל אם אשה חרדה לגורל בעלה הנמצא בחזית או אנשים שיש להם חרדות דומות מוזמנים להתקשר לקו ההלכה הספרדי בטלפון 3030*.

י. האם ללכת לבית הכנסת בשבת זו? שאלה זו אינה שאלה במחוז הדרום שכבר במשך שנים מתפקדים כרגיל גם בזמן אזעקות, לגבי אזור המרכז ושאר ערי הארץ צריך ללכת לפי הוראות פיקוד העורף, ובשלב זה הוראות פיקוד העורף הם שמותר להתקלה וללכת לבית הכנסת ואין חשש.

יא. פשוט הדבר שמותר ואף מצווה ליטול את הנשק בשבת כזו לבית הכנסת, ולהדליק מצלמות אבטחה שיפעלו כל השבת.

יב. התנהלות בשעת אזעקה אדם נכה הדר בקומה רביעית ואין לו ממ"ד בבית, צריך לרדת במעלית ובשעת אזעקה מותר לרדת כרגיל ולהציל עצמו, אבל לחזור יהיה מותר רק על ידי אמירה לגוי.